

OD REDAKCJI

Oddajemy Państwu pierwszy zeszyt z planowanej przez Jagiellońskie Centrum Językowe (JCJ) serii poświęconej praktycznym wskazówkom i pomysłom, które mogą znaleźć zastosowanie w nauczaniu języków obcych. Autorami artykułów są lektorzy JCJ, którzy przedstawili swoje propozycje metodyczne na podstawie doświadczeń w pracy ze studentami różnych wydziałów i kierunków Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Znaczna część prac zawiera przykłady gier i zabaw językowych, które są klasyczną i uznaną techniką nauczania języka obcego. W przedstawionej formie adresowane są one do młodzieży i osób dorosłych, które mogą wykazać się już co najmniej podstawową znajomością języka obcego, jednakże po wprowadzeniu drobnych zmian można je z powodzeniem wykorzystać na lekcjach z uczniami szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. Pomysły na wykorzystanie gier językowych w nauce języka angielskiego zawierają artykuły Wioletty Rożnawskiej (*“Black Peter” Game*), która proponuje adaptację popularnej gry „Czarny Piotruś” jako sposób wprowadzania i utrwalania nowego materiału, oraz Renaty Jawniak (*“Squares” – a revision activity*), która przedstawia pomysł na grę pomocną przy powtórkach. W swoich propozycjach dla nauczycieli języka niemieckiego Anna Chowaniec-Inglot (*Bingo, domino i inne gry na lekcjach języka niemieckiego*) opisuje możliwości, jakie dają zabawy i gry zastosowane w nauczaniu tego języka, a Beata Adamek (*Ćwiczenie mówienia na lekcjach języka obcego – zestaw technik z przykładami z zakresu dydaktyki języka niemieckiego*) daje przykłady ćwiczeń i technik, w tym także wykorzystujących gry i zabawy językowe, wspomagających doskonalenie mówienia.

W nauce mówienia niezwykle istotna jest poprawna wymowa i intonacja. W niepozabawionym poczucia humoru artykule Monika Stawicka (*Have you got a tape-recorder? – czyli jak pomóc uczącym się języków obcych przygotować się do części ustnej egzaminów językowych. Propozycja ćwiczenia*) zachęca do indywidualnej pracy ze studentem/uczniem poprzez wykorzystanie taśmy magnetofonowej służącej jako swoiste medium do komunikacji nauczyciel – student/uczeń.

Rozwijaniu komunikacji językowej, która – jak wiadomo – jest jednym z podstawowych celów nauczania języka, poświęcony jest tekst Moniki Wolanin (*Developing communicative skills – some tips and practical examples for teachers of English*). Autorka proponuje dwa rodzaje ćwiczeń, dzięki którym można udoskonalić wypowiedzi ustne, a w szczególności argumentacje i negocjacje.

Ważną częścią procesu glottodydaktycznego jest praca z tekstem. Znajduje to odzwierciedlenie w artykułach przedstawiających sposoby wykorzystania tekstu oryginalnego, w tym także tekstu specjalistycznego. Jak przygotować tekst specjalistyczny i wykorzystać go na zajęciach, radzi Ewa Szupelak (*Praca z tekstem specjalistycznym – wskazówki praktyczne*), natomiast Dorota Klimek (*How to make English for students of chemistry more fun. Tips for teachers of ESP*) przekonuje nas, że zajęcia poświęcone słownictwu specjalistycznemu nie muszą być wcale nudne – wręcz przeciwnie, mogą być nie tylko bardzo zajmujące, a nawet zabawne. Swoimi refleksjami pedagogicznymi związanymi z wykorzystaniem nietypowych tekstów w nauce słownictwa dotyczącego biznesu dzieli się Mirosław Kruk (*Business English inaczej – refleksje metodyczne*). Artykuł ten zawiera interesujące przykłady wykorzystania tekstów literackich (znanych powieści), artykułów prasowych czy piosenek, które mogą posłużyć jako źródło zwrotów typowych dla języka biznesu i języka prawniczego.

Przykłady pracy z konkretnymi tekstami zawierają dwa artykuły adresowane do nauczycieli języka angielskiego. Justyna Dąbrowska (*Wykorzystanie tekstu literackiego na lektoracie języka angielskiego. "Portrait of an English Gentleman" – an extract from "The Outstation" by W. Somerset Maugham*) przybliżyła nam fragment opowiadania W. Somerseta Maughama i wskazuje, jak ciekawie wykorzystać go w nauczaniu interpretacji tekstu literackiego oraz przyswajaniu nowego słownictwa. Z kolei Monika Wolanin (*The use of press articles in a foreign language teaching – a practical example*) proponuje wykorzystanie artykułów prasowych jako sposobu na poszerzenie słownictwa i źródła tematów do dyskusji.

Inną nietypową pomocą w nauczaniu języka obcego mogą być zwiastuny filmowe. Ich ciekawe zastosowanie na lekcjach języka angielskiego proponuje Tomasz Gąssowski (*Między salą kinową a lekcyjną – o wykorzystaniu zwiastuna filmowego w nauczaniu języków obcych*).

Ogólnej umiejętności rozumienia tekstu, zarówno czytanego, jak i słuchanego, poświęcony jest artykuł Iwony Podgórskiej-Sasin (*Ćwiczenie sprawności rozumienia tekstów metodą Christophera Humphrisa*). Autorka szczegółowo opisuje dwie lekcje przeprowadzone przez Christophera Humphrisa – uznanego metodyka i autora podręczników do nauki języków obcych – i zachęca do stosowania jego niekonwencjonalnych metod nauczania.

To, że stare metody nie zawsze powinny być odrzucane, udowadnia Anna Witkowska (*Tłumaczenie „poezji konkretnej” jako przykład zastosowania metody gramatyczno-tłumaczeniowej w nauce języka niemieckiego*). Autorka przytacza przykłady utworów wykorzystanych do nauki słownictwa i gramatyki.

Anna Bała (*Foreign influences in English: on developing language awareness*) zwraca uwagę na dość nietypowy aspekt nauczania języka, a mianowicie na wskazanie i wykorzystanie zapożyczeń. Z pewnością tego typu ćwiczenia mogą być ciekawą odmianą dla studentów/uczniów.

Natomiast Irena Polańska (*How not to get all mixed up about "mixed" conditionals*) stara się usystematyzować rodzaje tzw. mieszanych zdań warunkowych w języku angielskim. Tekst ten może być potraktowany jako uzupełnienie zagadnień gramatycznych dla grup zaawansowanych.

Niniejszy zbiór artykułów uwzględnia więc różne aspekty nauczania języków obcych, takie jak praca z tekstem, obejmująca zarówno rozumienie tekstu, jak też i tłumaczenie, zagadnienia gramatyczne, ćwiczenia mówienia, w tym poprawę wymowy i intonacji, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych oraz umiejętność samodzielnego przedstawienia tematu. Zawiera konkretne przykłady wykorzystania tekstów oraz gier i zabaw językowych sprawdzonych na zajęciach ze studentami i opatrzonych praktycznym komentarzem oraz uzupełnionych ćwiczeniami.

Najwięcej prezentowanych tekstów (12) zostało napisanych przez lektorów języka angielskiego, pozostałe zaś przez lektorów języka niemieckiego (3) i włoskiego (1). Większość propozycji i pomysłów ma jednak charakter uniwersalny i dlatego mogą one być zastosowane w nauczaniu każdego języka obcego. Autorzy mają nadzieję, że będą one pomocne w praktycznym rozwiązywaniu konkretnych problemów glottodydaktycznych.

Prawa autorskie do cytowanych fragmentów tekstów i zamieszczonych fotografii są własnością ich twórców; w naszej publikacji zostały one wykorzystane wyłącznie do celów edukacyjnych.

*Jerzy Freundlich
Irena Polańska*